

Karin Langhout-Elzinga bij de showboot, die de diverse laklagen toont die bij degelijke verduurzaming ingezet worden.

Hofleverancier Elzinga toont veelzijdigheid en zelfvertrouwen vanuit sterke ketenpositie

Krachten bundelen

In thema Bedrijfsinrichting van november was te lezen over de nieuwe installatie van VOM-lid Elzinga uit Jirnsom. Het bedrijf heeft in diverse sectoren naam gemaakt en is mede dankzij zijn veelzijdigheid zeer crisisbestendig. Bovendien zijn familiebedrijven vaak wat meer op de lange termijn gefocust en daardoor minder stressgevoelig. De aanstormende generatie staat al te trappelen, dus ging de redactie even buurten op de Open Dag van 18 september ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan, en sprak projectmanager voor KAM, marketing en p.r. Karin Langhout-Elzinga, productieverantwoordelijke Foppe-Jan de Meer, kleurspecialist Gerard de Heij en directeur Piet Elzinga.

De rondleidingen waarmee de massale opkomst van familie van de tientallen personeelsleden maar ook andere geïnteresseerden door de bedrijfszonderdelen geleid worden, dragen zowel enthousiasme als vakmanstrots uit. Overal staan fraaie referenties opgesteld, variërend van geldtransportwagens tot militaire voertuigen, van

motorjachten tot vaargeulboeien. Het grootste spektakelstuk was alweer uitgeleverd aan het luchtvaartmuseum in Soesterberg, maar haalde de voorpagina van het nationale vakblad: een F-15 Eagle straaljager. Een sportvliegtuigje is al eens gedaan, en er is er waarschijnlijk weer eentje op komst. Het bedrijf heeft duidelijk een hoge vlucht ge-

nomen, zoals oprichter Hotse Hille Elzinga, koetsenlakker en huisschilder, in de negentiende eeuw niet had kunnen vermoeden. Al was het maar omdat er toen nog geen auto's en vliegtuigen waren. Maar ook van de status van Hofleverancier die de vijfde generatie in september mocht aannemen, kon hij hooguit dromen. Voor zover de nuchterheid

die het bedrijf altijd kenmerkte ruimte liet voor dergelijke bespiegelingen, natuurlijk.

Elzinga is al 150 jaar een familiebedrijf, wat zijn de voordelen?

Langhout-Elzinga: "Dat is op zich een goede vraag... ik denk de korte communicatielijnen, en we hebben echt het 'wij-gevoel', we staan dichtbij onze medewerkers."

Een klein beetje vooruitkijken is belangrijk voor een bedrijfsleiding. Hoe gaat u de volgende 150 jaar precies doen?

Langhout-Elzinga: "In ieder geval met het predicaat 'Hofleverancier' dat ons bij het jubileumfeest toegekend is. Een bijzondere onderscheiding, waarop we erg trots zijn. Om in aanmerking te komen moet je 'van onbesproken gedrag' zijn, als bedrijf honderd jaar of ouder zijn, en een unieke positie in de regio hebben."

Toen lasen ze vakblad Oppervlaktetechnieken van november 2009 en waren ze óm?

Langhout-Elzinga: "Nou, er gaat ongeveer een jaar overheen. Je wordt door de gemeente voorgedragen, vervolgens gaat de aanvraag naar de Provincie en naar Economische Zaken. Uiteindelijk zet de Koningin zelf haar handtekening."

Elzinga bestaat uit diverse bedrijfszonderdelen, namelijk Schilderwerken, Schade- >>

TUSSENSTOP KLEUR MENGEN, KLEUR METEN

Bij de kleurmengruimte staat Gerard de Heij uitleg te geven en kleurmetingen te demonstreren. "Je kan het meestal zo namaken dat het gelijk is, ook als de kleurencode niet te achterhalen is. Die staat vaak onder de motorkap of in de zijdeur. Metallics zijn lastiger." Allerlei vragen heeft hij gehad van het langsschuifelende publiek, "ze denken dat je hele tonnen met autolak staat aan te maken, maar bijvoorbeeld een halve liter parelmoer is wat je doet. Dat kan wel 250 euro kosten, dan slaan ze steil achterover als ze dat horen. Ze weten vaak niet dat er een blanke lak over een metallic heen gaat. Ten opzichte van de kleurenwaaier is er soms ook iets verschil. Dan komt het kleurmeetapparaat er nog wel uit, maar soms ben je drie, vier uur bezig. Dan wordt er op die kleur niet verdiend, als het dan om een enkel deurlijstje gaat. Uit ervaring weet je natuurlijk wel snel wat je in ieder geval níet moet doen."

TUSSENSTOP ZELF SPUITEN

Bezoekers krijgen een verblijf cadeau met onder andere een dvd erin, zodat de bedrijfsgeschiedenis meehelpt een onuitwisbare indruk achter te laten. Een passage over de processen met het 'coatingrapport' als bewijs voor de kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden, geeft aan dat het werk op een moderne lakkerij meer is dan materialen van kleur laten veranderen. De waarde-toevoeging begint bij de ingangscntrole, en kan doorgaan tot en met assemblagewerk na het spuitwerk. "Milieubelasting wordt tot een minimum beperkt dankzij de modernste apparatuur. Ook hier speelt opleiding van het personeel een belangrijke rol," zo wordt aan geïnteresseerden een leerzame werkplek voorgeschoteld.

Tieners mochten de verfspuit hanteren, en kwamen dermate enthousiast uit de spuitcabines dat er voor de regio wellicht al de kiem gelegd is voor een toekomstige instroom. Foppe-Jan de Meer: "Je hebt ook allerlei soorten mensen nodig: van degenen die gewoon achter mekaar dóór willen werken, tot mensen die gedetailleerd in-de-precisie werken, zoals op de kleurafdeling. Had je onze showboot al gezien? Zag je dat onder de waterlijn een andere soort lak gaat dan erboven?" En zo werkt het enthousiasme aanstekelijk op de bezoekers.

Je kunt niet jónóg genoeg beginnen: practicum vermengen voor beginners.

>> **herstel, Carrosserieonderhoud, Jachtcoating, Stralen en coaten, Industrieel spuitwerk en Belettering. Hoe versterken die elkaar?**

Langhout-Elzinga: "Je hebt een stralerij nodig voor zowel boten als vrachtauto's. En de schilders die 's zomers buitenschilderwerk aan huizen doen, lakken 's winters de schepen van binnen. Zo gaat dat. In 2009 hebben we geïnvesteerd in een geheel nieuwe industriële lakstraat. Wat we doen is toegevoegde waarde leveren, en het ontzorgen van de klant. We bieden een *whole package*, niet alleen het spuiten van onderdelen, maar ook zorgen dat het wordt verpakt, inclusief opslag en *orderpicking*, en kunnen het *Just In Time* uitleveren. Wij kunnen ook rechtstreeks naar de volgende ketenstap doorleveren."

Dan moeten de verfleveranciers dus ook snel kunnen schakelen?

Langhout-Elzinga: "Dat is geen probleem:

vaak weet je dat een opdracht naar je toekomt, dan licht je je verfleverancier al in. We hebben een goede verfleverancier die ook begeleidt op de werkvloer. Als er een nieuwe coating is, of als we voor een bepaald werk overgaan op watergedragen, testen we alles eerst met hen. Zo kun je je krachten bundelen."

Aan de toekomstige generatie is vandaag ook volop gedacht: er is een clown met een kunstzinnig verfmengkraampje, jongeren kunnen zich in spuitpak laten hijsen en gaan met een verfspuit aan de slag...

Langhout-Elzinga: "Ja, vanaf zestien jaar mag je vandaag zelf even proberen. We werken veel met vakopleidingen. Met scholen onderhouden we goed contact, bijvoorbeeld de VOC (Vakopleiding Carrosserie) en met Regionale Opleidings Centra."

TUSSENSTOP VOERTUIGEN

Tal van voertuigen staan opgesteld in allerhande staat van herstel en renovatie. Bij een personenauto mag iedereen via een prijsvraagje zelf raden hoe duur de schade is. Enkele klassieke oldtimers staan buiten in de zon te schitteren, binnen staan allerlei bedrijfswagens. Foppe-Jan de Meer vertelt een veelzeggende geschiedenis, die aangeeft dat je heus niet alleen op prijs hoeft te winnen. Voor een landbouwwerktuigmachine waren ze eens ruim een kwart duurder uit dan de richtprijs toen ze als achtste (!) spuiters mochten inschrijven op de opdracht. "We hebben gezegd dat we voor die richtprijs niet de gevraagde kwaliteit konden leveren, maar onszelf wél als geschikte partner zagen. Toen werden we tóch bij de laatste drie gekozen. Nu doen we het grootste deel van het spuitwerk voor die machines." Het is een ervaring die het des te makkelijker maakt enthousiast voor het vak te blijven. "We maken zelf niks, maar we maken dingen mooi, dat is het mooie aan het vak!"

"We maken zelf niks, maar we maken dingen mooi, dat is het mooie aan het vak!"

U bent ook in moeilijke tijden een succesvol bedrijf. Heeft u een goede tip aan bedrijven die actief zijn op ons vakgebied?

Langhout-Elzinga: "Afspraak = afspraak. Dat is belangrijk."

De komende 150 jaar zit u dus ook wel goed?

Langhout-Elzinga: "We doen het niet voor minder: de volgende generatie staat al klaar, dus de twee neven Sieb en Siebrand en ikzelf."

Directeur Piet Elzinga is bij vlagen beschikbaar voor een toelichting; er gaat geen minuut voorbij of een oude bekende geeft hem een stevige hand met bijbehorende felicitatie. Toch weet hij 'tussen de bedrijven door' een tip te geven voor bedrijfsopvolgers, hetgeen hij zelf natuurlijk ook ooit geweest is. "Openstaan voor nieuwe ontwikkelingen. En: een familiebedrijf is meer dan veertig uur werk, dat moet je dus met plezier doen en met volle overtuiging. Het is eigenlijk een "baan voor altijd". Ik heb het wel als levens-

opdracht gezien om het over te nemen. Mijn vader zei 'ik doe het voor jullie'. Er komt nu een volgende generatie. Het is een prachtig vak, je knapt iets op en het is de goedkoopste manier: nieuw maken is veel duurder."

Opvolgingssituaties lopen niet altijd fijn af. Heeft u een tip aan bedrijven in die fase?

Elzinga: "Je moet kennis van zaken hebben van het bedrijf, en de kansen en de valkuilen kennen. Je moet toch weten wat de pluspunten van zo'n bedrijf zijn: waarom komen de klanten hier en zijn ze aan andere spuiters voorbijgereden? Dat moet je elke keer in de kwaliteit van je werk waarmaken. Als je dat nalaat, komen ze niet terug. Elke keer is er de uitdaging: zorg dat je werk goed is. En de prijs moet in verhouding zijn met het geleverde werk. Je hoeft niet de goedkoopste te zijn, maar je moet niet de duurste zijn. Zorg dat je wat kan verdienen: als je dat niet kan, houdt het op. We hebben ook meegeemaakt dat we een markt moesten verlaten omdat een concurrent het werk voor beduidend minder deed. Dan kun je niet meer verdienen en moet je zien dat je wat anders bedenkt. Door de jaren heen wordt vakmanschap duurder, dus ga je op zoek naar andere mogelijkheden: een nieuwe hal, meer efficiëntie..."

Ondertussen is het bedrijf flink doorgegroeid...

"Ja, we blijven innoveren en nieuwe markten aanboren. Kwaliteit en kwaliteitsborging zijn ook een belangrijk item geworden. Dat moet je kunnen waarmaken. Als er een klacht komt, kun je zeggen dat je het gemaakt hebt zoals gevraagd, want de consequenties in kosten zijn soms niet te overzien."

Wat is er veranderd de laatste tientallen jaren?

"De mentaliteit is veranderd, en de vakbekwaamheid is in Nederland een stuk teruggelopen. Maar ben je bang voor de toekomst ten aanzien van het werkhousiasme... dan zeg ik: dat niet. Er is voldoende ambitie bij de jeugd, hoor, maar vaak anders, niet minder maar beter en efficiënter ook. En dat vraagt de markt óók."

MEER INFORMATIE

Elzinga BV
It String 3-5
Jirnsum
Tel.: 0566-62 50 20
www.elzinga.nl / info@elzinga.nl